

ARUBA

EXAMEN MAVO

2013

Dinsdag 28 mei
07.30 – 10.00

GESCHIEDENIS

Tijdvak 1

Dit examen bestaat uit 50 vragen
open vragen   16   ☐
gesloten vragen 34   ☐

Als bij een vraag een verklaring of uitleg wordt gevraagd, worden meestal aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt. Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Sociaaleconomische aspecten van de industrialisatie

Bekijk bron 1 en beantwoord vraag 1.

Bron 1: EBA

2p ■ 1.

Op de afbeelding (bron 1) daterend vóór 1750, is te zien dat schapen geschoren worden.

Welk middel van bestaan wordt door bron 1 geïllustreerd?

- A. landbouw
- B. textielnijverheid
- C. veeteelt
- D. industrie

2p □ 2.

Welke uitvinding uit de periode vóór 1750, houdt verband met de afbeelding (bron 1)?

3p □ 3.

Wat is het verschil tussen een pachtboer en een landarbeider?

Rond 1730 begon de Agrarische Revolutie in Groot-Brittannië.

2p □ 4.

Wat was de oorzaak voor het ontstaan van de agrarische revolutie?

Vanaf het begin van de 18de eeuw was er sprake van gunstige omstandigheden voor de industrialisatie van de samenleving van Groot-Brittannië.

3p □ 5.

Leg uit waarom het bezit van koloniën een gunstige omstandigheid was voor de industrialisatie van Groot-Brittannië.

Vanaf 1770 ontstonden in enkele steden in Groot-Brittannië de eerste fabrieken.

3p □ 6.

Waarom werd het voor de huisnijverheid moeilijk om met de fabrieken te concurreren?

De overgang naar een industriële samenleving in Groot-Brittannië zou plaatsvinden tussen 1770 en 1850. In 1850 werden bijna alle producten in fabrieken gemaakt.

2p □ 7.

Schrijf twee (2) nadelen op die de industriële revolutie had voor Groot-Brittannië.

2p □ 8.

Leg het verschil uit tussen een agrarisch-ambachtelijke samenleving en een industriële samenleving.

2p □ 9.

Waarom verhuisden vele gezinnen van het platteland naar de steden?

Na de ontdekkingsreizen van Christoffel Columbus in 1492 naar de Amerika's werden verschillende gebieden in het nieuwe continent snel gekoloniseerd. Noord-Amerika werd echter later gekoloniseerd.

2p □ 10.

Schrijf twee (2) redenen op waarom Noord-Amerika niet door de Spanjaarden noch de Portugezen werd gekoloniseerd, maar door de Engelsen in de 17de eeuw.

In 1776 verklaarden de 13 koloniën in Noord-Amerika zich onafhankelijk van Groot-Brittannië.

2p □ 11. **Schrijf één politieke reden op waarom de kolonisten zich onafhankelijk verklaarden van Groot-Brittannië.**

2p ■ 12. **Geef van de volgende zinnen aan of het om een feit of een mening gaat.**

- I. Het waren de indianen, die steeds conflict zochten met de kolonisten.
- II. De stoommachine speelde een grote rol in de modernisering van de industrie.
- III. De katoenteelt was de belangrijkste bron van inkomen in de zuidelijke staten rond 1785.
- IV. De uitvinding van de stoommachine is de beste uitvinding uit de 18de eeuw.

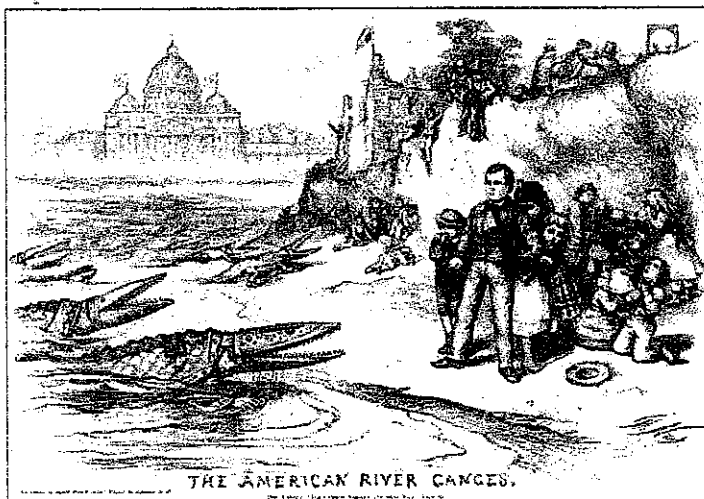
In 1861 brak de Amerikaanse burgeroorlog uit. Eén van de redenen voor het uitbreken van de burgeroorlog was de discussie / meningsverschil tussen het Noorden en het Zuiden over het wel of niet afschaffen van de slavernij.

2p □ 13. **Leg uit waarom het voor de Noordelijke staten makkelijker was om tegen de slavernij te zijn.**

Henry Ford is één van de pionieren geweest in de Verenigde Staten, die de auto-industrie heeft gemoderniseerd.

2p □ 14. **Met welk productie systeem kon Ford goedkoop auto's fabriceren?**

Bekijk bron 2 en beantwoord vraag 15.

Bron 2: De Amerikaanse Ganges-rivier.

De Ieren waren vanwege vele redenen niet zo welkom in de Verenigde Staten. Bron 2 illustreert één van de redenen.

2p ■ 15. **Waarom waren de meeste Amerikanen tegen de Ieren? (zie prent)**

- A. De Ieren waren ongeciviliseerd.
- B. De Ieren drongen hun katholieke geloof op.
- C. De Ieren waren bereid om voor lage lonen te werken.
- D. De Ieren vormden getto's in de steden van de noordelijke staten.

2p ■ 16. **Waarover ging de burgeroorlog van 1861 in de Verenigde Staten?**

- A. over de meningsverschillen tussen de inheemse bevolking en de Engelse kolonisten.
- B. over de wens van de kolonisten voor onafhankelijkheid van Engeland.
- C. over de bereidheid van de noordelijke staten om de slavernij af te schaffen.
- D. over de eis van de zuidelijke staten voor invoerrechten op textielproducten uit het buitenland.

Bekijk bron 3 en beantwoord vraag 17.

Vertaling: "De grote angst van de tijd." "Uncle Sam zal waarschijnlijk opgeslokt worden door vreemdelingen."

Bron 3: De Verenigde Staten 1787-1914; een samenleving op rails. Examenkatern mavo.

2p □ 17. Is de tekenaar een voorstander of een tegenstander van het nativisme? Leg je antwoord uit.

2p □ 18. Waarom was de haat tegen buitenlanders vooral gericht tegen de Ierse - en Chinese immigranten?

Gebruik bron 4 en beantwoord vraag 19.

Aruba	Aantal
Totaal aantal inwoners	9441
Mannen	4490
Vrouwen	4951
Landbouwers	1337
Strohoedenvlechters	723
Naaisters	212
Wasvrouwen	139
Mijnwerkers	233
Vissers	151
Zeelieden	168
Naar het buitenland voor werk	300
Ambtenaren/ klerk	28
Bediendes	106
Koetsiers	8
Metselaars	21
Schoenmakers	36
Sjouwiers	40
Winkeliers	90
Zoutgaarders	6
kokkinnen	76

Bron 4: Beroepsbevolking van Aruba in 1912
Koloniaal Verslag van 1913 (Biblioteca National)

2p □ 19. Wat voor soort samenleving was Aruba in deze periode?

2p □ 20. Welke twee (2) industrieën kende Aruba vóór 1900?

De komst van een raffinaderij op Aruba heeft voor grote welvaart gezorgd. Toch waren er ook negatieve gevolgen voor Aruba.

2p □ 21. Schrijf twee (2) negatieve gevolgen voor Aruba door de komst van de olieraffinaderij.

2p □ 22. Leg uit waarom het voor de Lago noodzakelijk was om met de Vocational School te komen.

De industrialisatie, de gestegen koopkracht en welvaart hadden ook politieke gevolgen voor Aruba.

- 2p ■ 23. Welk politiek gevolg zou deze hebben voor Aruba rond de jaren '30 en '40?
- A. Het ontstaan van het Arubaanse onafhankelijkheidsstreven.
  - B. De industrialisatie en het toerisme zorgden voor de globalisering van Aruba.
  - C. Aruba werd een importland en werd volledig afhankelijk van de Verenigde Staten.
  - D. Door de komst van verschillende arbeiders uit het buitenland werd Aruba een multiculturele samenleving.

De komst van de Lago heeft voor een enorme ontwikkeling gezorgd op Aruba. Veel arbeiders kwamen uit het Caribische gebied. Aruba kreeg een bevolking van verschillende etniciteit en culturele achtergrond.

- 2p □ 24. Schrijf twee (2) voorbeelden op waaruit blijkt dat hier op Aruba sprake was van sociale segregatie en geen integratie.
- 2p ■ 25. Waarom is de sociale segregatie hier op Aruba lang in stand gebleven?
- A. doordat de rijken in de stad woonden en de armen op het platteland
  - B. door het verschil in de spreektaal van de etnische bevolking
  - C. door de indeling van de maatschappij op basis van inkomen en beroepsstatus
  - D. door gebrek aan sociale mobiliteit en huwelijken binnen de eigen groep

Staat en natie

Ongeveer 350 jaar geleden ontstond in Europa een politieke en filosofische stroming die tegen de koning en de macht van de kerk inging; de Verlichting.

- 2p □ 26. Waarom waren de verlichte denkers tegen de koning en de kerk?
- 2p □ 27. Wat wilden de verlichte denkers voor de mensheid bereiken? Gebruik in je antwoord de begrippen *vrijheid en kennis* op de juiste manier.

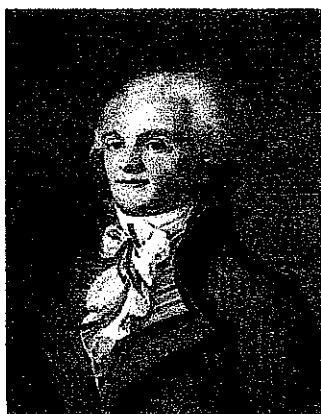
Het liberalisme is een politieke stroming die ontstaan is tijdens de Verlichting van de 18de eeuw.

- 2p □ 28. Schrijf één ideaal op van het liberalisme.

Bekijk bron 6 en beantwoord vraag 29 en 30.

Bron 6: Lodewijk XIV

Robespierre

Napoleon

Deze drie personen hebben allemaal een rol gespeeld in de geschiedenis van Frankrijk.

- 2p □ 29. Welke van deze drie personen is vanwege zijn schrikbewind onthoofd doormiddel van de guillotine?
- 2p □ 30. Welke van de bovengenoemde personen heeft de democratiebeginselen het beste toegepast in Frankrijk?

2p ■ 31. Zet de volgende gebeurtenissen in de juiste chronologische volgorde.

1. Conferentie van Wenen,
2. opkomst van het nationalisme,
3. Napoleonistische oorlogen,
4. Franse Revolutie

Het Jacobijnse idee van volkssoevereiniteit leidde tot de opkomst van het nationalisme.

2p □ 32. Welke twee (2) nieuwe landen ontstonden eind negentiende eeuw in Europa als gevolg van dit nationalisme?

Het groeiende kapitalisme en de toename van het nationalisme in Europa zorgde voor een nieuwe vorm van uitbuiting: het imperialisme.

3p □ 33. Leg het verband uit tussen het imperialisme en de industrialisatie van Europa?

Kapitalisme bracht grote ongelijkheid binnen verschillende staten. Ten gevolge van de industriële revolutie en het imperialisme zou de standenmaatschappij langzaam over gaan in een klassensamenleving.

2p ■ 34. Welke nieuwe ideologie zou eind negentiende eeuw ontstaan, die opkwam tegen deze ongelijkheid?

- A. het abolitionisme
- B. het feminisme
- C. het socialisme
- D. het communisme

Door de kolonisatie van Latijns-Amerika, veranderde de bevolkingssamenstelling daar. Er ontstonden creoolse samenlevingen.

2p □ 35. Wat wordt bedoeld met een creoolse samenleving?

Bekijk bron 7 en beantwoord de vragen 36 en 37.

De vrouw hier afgebeeld in bron 7 is de bekendste Nederlandse feministe aan het eind van de negentiende eeuw.

2p □ 36. Waarom is zij zo bekend geworden?

Hieronder staan vier uitspraken over de rol van de vrouw rond 1900.

- I. "Wij vrouwen zullen er niet om vragen om mee te doen met de wetgeving. Ons vrouwelijk gevoel en onze ontwikkeling zijn niet geschikt voor wetgeving."
- II. "Het parlement kan niet een goede reflectie zijn van de wensen van het volk als de wensen van de vrouw geen directe vertegenwoordiging hebben"
- III. "Alleen mannen maken de wetten. Ik vind het noodzakelijk dat daarin verandering komt."
- IV. "Een getrouwde vrouw moet begrijpen dat zij door haar moederschap binnenshuis taken krijgt, die altijd voorrang hebben."

2p ■ 37. Welke twee (2) uitspraken passen bij de eerste feministische golf? Schrijf alleen de nummers op.

Bron 7: Aletta Jacobs

Bekijk bron 8 en beantwoord vraag 38.

Simón Bolívar was van criollo afkomst en bevrijdde samen met andere libertadores verschillende delen van Latijns-Amerika.

- 2p □ 38. **Waarom is het Simón Bolívar niet gelukt om verschillende delen van Latijns-Amerika samen te voegen tot één federatie?**

Bron 8: Simón Bolívar

Na de dekolonisatie van Latijns-Amerika zou het democratiseringsproces niet verlopen zoals de libertadores dat wilden.

- 2p ■ 39. **Waarom was het makkelijk voor de caudillo's om zich te ontwikkelen tot dictators?**
- A. Zij hadden de steun van Spanje.
  - B. Zij hadden de volle steun van het volk.
  - C. Zij hadden de Spaanse overheersers verjaagd.
  - D. Zij hadden het leger en de wapens tot hun beschikking.

Na de dekolonisatie werden de gebieden in Latijns-Amerika soevereine staten. Voor de economische groei was onder andere, een gevoel van eenheid en een gemeenschappelijk cultuur, erg belangrijk.

- 2p ■ 40. **Waarom was de vorming van een gemeenschappelijke cultuur een probleem?**
- A. Het analfabetisme was ontzettend groot.
  - B. De nieuwe staten waren multi-etnische staten.
  - C. De invloed van de kolonisators was nog steeds te groot.
  - D. De Latijns-Amerikaanse staten waren in handen van de criollo elite.

Na de dekolonisatie verliep de staatvorming mede door de hulp van de Verenigde Staten voorspoedig. De criollo's zagen deze staten als hun nieuwe vaderland. Toch kunnen we niet spreken van een echte natievorming.

- 2p □ 41. **Welke bevolkingsgroepen werden uitgesloten bij deze natievorming?**

- 2p □ 42. **Wat verstaan we onder abolitionisme?**

- 2p □ 43. **Hoe zijn creoolse samenlevingen in Zuid-Amerika ontstaan?**

- 2p ■ 44. **Waarom streefden de creolen naar onafhankelijkheid van Spanje en Portugal?**
- A. omdat de caudillo's die zich tot dictators ontwikkelden
  - B. omdat de plantage economie diende om Portugal en Spanje welvarend te maken
  - C. omdat de zwarte slaven werden onderdrukt en uitgebuit
  - D. omdat de welvaart in de kolonies toenam

- 2p ■ 45. **Tegen wie was de Monroe-doctrine gericht?**
- A. tegen de Europese naties
  - B. tegen de Verenigde Staten
  - C. tegen Zuid-Amerikaanse landen
  - D. tegen Aziatische landen

Bekijk bron 9 en beantwoord de vragen 46 en 47

Bron 9: EBA

De Amerikaanse president Roosevelt introduceerde de Big Stick ideologie.

2p ■ 46. **Waarvoor diende de Big Stick ideologie?**

- A. voor de bescherming van de Verenigde Staten
- B. om de Europese naties buiten de Amerikaanse invloedssfeer te houden
- C. voor de bescherming van Latijns-Amerika en het Caribisch gebied
- D. om Latijns-Amerika en het Caribisch gebied te intimideren

2p ■ 47. **Hoe noemt men de inmenging van de Verenigde Staten in Latijns-Amerika?**

- A. liberalisme
- B. neokolonialisme
- C. imperialisme
- D. nationalisme

Bekijk bron 10 en beantwoord vraag 48.

Bron 10: <http://www.cartoonmovement.com>

“Democratie bewaken is een zware taak”

Natural resources is: natuurlijke grondstoffen

Latijns-Amerika

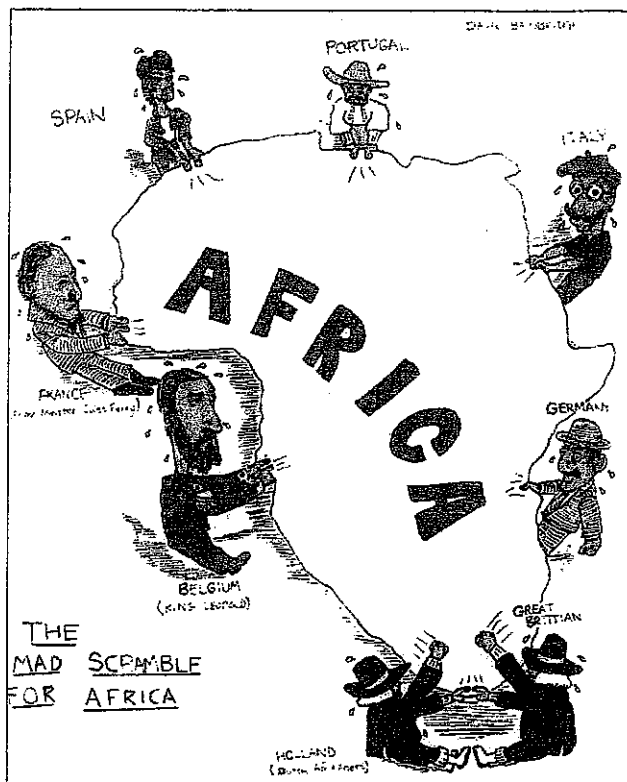
De Verenigde Staten hebben in Latijns-Amerika vele militaire basissen met als doel om de stabiliteit van de regio te garanderen.

2p □ 48. **Is de tekenaar van deze cartoon het eens met het doel van de aanwezigheid van Amerikaanse militairen in Latijns-Amerika? Leg je antwoord uit.**

Bekijk bron 11 en beantwoord vraag 49.

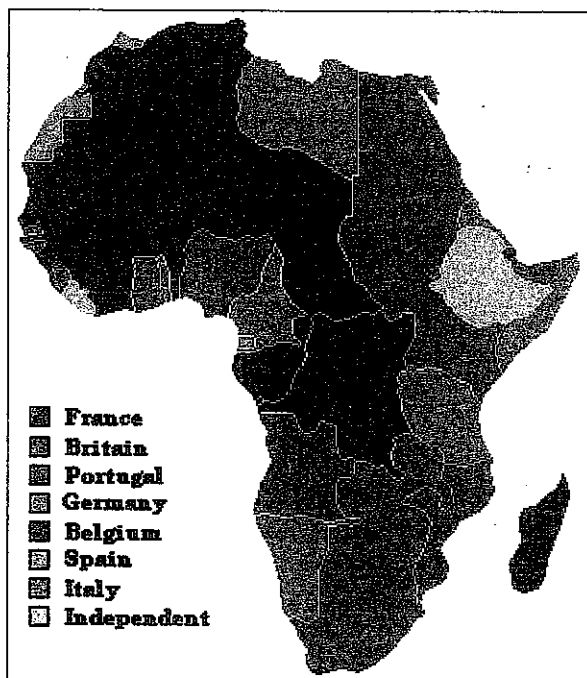

Het dwaze getouwtrek om Afrika

Bron 11: EBA

2p □ 49. Waarom werd er door de Europese landen zo 'getrokken' aan Afrika?

Bekijk bron 12 en beantwoord vraag 50.

Bron 12: EBA

2p ■ 50. Welk gevolg van de conferentie van Berlijn blijkt uit bron 12?

- A. De Europese landen verdeelden Afrika in verschillende invloedssferen.
- B. De Europese landen wilden Afrika opnemen in het kapitalistische wereldsysteem.
- C. De Europese landen stelden gedragsregels op voor zichzelf in Afrika.
- D. De Europese landen hebben Afrika economisch en politiek uitgebuit.

ARUBA

EXAMEN MAVO

(Tijdvak 1)

2013

Dinsdag 18 juni
07.30 – 10.00

GESCHIEDENIS

WERKBLAD

Naam: _____

School: _____

Ex. nummer: _____

SOCIAAL-ECONOMISCHE ASPECTEN VAN DE INDUSTRIALISATIE

2 p ■ 1. _____

2 p □ 2. _____

3 p □ 3. _____
_____

2 p □ 4. _____
_____

3 p □ 5. _____
_____

3 p □ 6. _____

2 p □ 7. 1. _____
2. _____

2 p □ 8. _____
_____
_____

2 p □ 9. _____
_____
_____

2 p □ 10. 1. _____
2. _____

2 p □ 11. _____
_____

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

2.

3.

4.

5.

6.

2 p ■ 12. I. _____
II. _____
III. _____
IV. _____

2 p □ 13. _____
_____

2 p □ 14. _____

2 p ■ 15. _____

2 p ■ 16. _____

2 p □ 17. _____
_____

2 p □ 18. _____
_____

2 p □ 19. _____

2 p □ 20. 1. _____

2. _____

2 p □ 21. 1. _____

2. _____

2 p □ 22. _____
_____

2 p ■ 23. _____

2 p □ 24. 1. _____

2. _____

2 p ■ 25. _____

STAAT EN NATIE

2 p □ 26. _____
_____

2 p □ 27. _____
_____

2 p □ 28. _____
_____

2 p □ 29. _____

2 p □ 30. _____

2 p ■ 31. _ _ _ _

2 p □ 32. 1. _____
2. _____

3p □ 33. _____
_____
_____

2 p ■ 34. _____

2 p □ 35. _____
_____

2 p □ 36. _____
_____

2 p ■ 37. _____

2 p □ 38. _____
_____

2 p ■ 39. _____

2 p ■ 40. _____

2 p □ 41. _____

2 p □ 42. _____
_____

2 p □ 43. _____
_____

2 p ■ 44. _____

2 p ■ 45. _____

2 p ■ 46. _____

2 p ■ 47. _____

2 p □ 48. _____
_____

2 p □ 49. _____
_____
_____

2 p ■ 50. _____

ARUBA

EXAMEN MAVO

(Tijdvak 1)

2013

Dinsdag 28 mei

07.30 – 10.00

GESCHIEDENIS

CORRECTIE

Sociaal-economische aspecten van de industrialisatie

2 p ■ 1. B

2 p □ 2. Spinning Jenny

3 p □ 3. Een pachtboer heeft geen eigen grond, maar huurt dat om te planten.
Een landarbeider werkt op het land voor een loon.

Deelscore: 1p.

2 p □ 4. De grootgrondbezitters wilden meer pacht innen van de pachtboeren met
als gevolg dat de boeren voor meer omzet moesten zorgen.

3 p □ 5. Door het bezit van koloniën kon Engeland goedkoop aan grondstoffen komen,
grotere winsten maken en dat kapitaal meer industrieën ontwikkelen.

Deelscore: 1p.

3 p □ 6. Fabrieken konden de producten sneller en goedkoper maken.

Deelscore: 1p.

2 p □ 7. - milieuvervuiling
- uitbuiting van arbeiders
- einde huisnijverheid
- kinderarbeid

Deelscore: 1p.

2 p □ 8. In een agrarisch-ambachtelijke samenleving leven de meeste mensen van
de landbouw en huisnijverheid; in een industriële samenleving werken de
meeste mensen in fabrieken.

Deelscore: 1p.

2 p □ 9. Zij konden niet meer concurreren met de fabrieken in de steden. Hierdoor
moesten zij naar de steden vertrekken op zoek naar werk in de fabrieken.

2p □ 10. 1. Er waren aan de oostkust geen nuttige delfstoffen te vinden.

2. Het klimaat met seizoenen was niet aantrekkelijk voor de Spanjaarden. Deelscore: 1p.

2 p □ 11. De kolonisten moesten belasting betalen en hadden geen enkel zeggenschap
in bestuurszaken.

De kolonisten mochten geen handel bedrijven met andere landen,
maar alleen met Engeland.

2 p ■ 12. I. mening
II. feit
III. feit
IV. mening

Deelscore: 4g= 2p
3g, 2g= 1p
1g= 0p

2 p □ 13. De noordelijk staten waren niet afhankelijk van slaven omdat zij
geen plantages hadden en niet aan arbeidsintensieve landbouw deden.

2 p □ 14. met de lopende band

2 p ■ 15. B

2 p ■ 16. C

2 p □ 17. Een tegenstander, want hij is bang dat de Amerikaanse cultuur zal verdwijnen
door komst van zoveel Ieren en Chinezen.

2 p ☐ 18. De Ieren waren katholiek en bereid om voor lage lonen te werken;
De Chinezen spraken een vreemde taal en waren slordig. **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 19. Een agrarisch-ambachtelijke samenleving (geen deelscore)

2 p ☐ 20. 1. Goudindustrie
2. fosfaatindustrie **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 21. 1. einde van de agrarische samenleving (van de landbouw)
2. onevenwichtige lonen en prijsstijgingen.
- Amerikanisering van Aruba **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 22. Er waren niet voldoende opgeleide krachten lokaal te vinden.
Velen beheersten de Engelse taal niet. **Deelscore: 1p.**

2 p ■ 23. A

2 p ☐ 24. - verschillende woonwijken waar mensen van dezelfde herkomst
dichtbij elkaar woonden.
- De vele etnische clubs **Deelscore: 1p.**

2 p ■ 25. D

Staat en Natie

2 p ☐ 26. De koning had absolute macht en de kerk oefende invloed uit
op hun denken en leven. **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 27. De mensheid moest vrijheid hebben om kennis te vergaren
gebaseerd op wetenschap, los van de ideeën van de katholieke kerk **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 28. Vrijheid bij geboorte; gelijke rechten; invloed op de regering

2 p ☐ 29. Robespierre

2 p ☐ 30. Napoleon (maakte nieuwe grondwet met inspraak van burgers op het bestuur)

2 p ■ 31. 4, 3, 1, 2 **Deelscore: 3,2 goed=1p.**

2 p ☐ 32. Duitsland en Italië **Deelscore: 1p.**

3 p ☐ 33. Door de industrialisatie in Europa groeide de vraag naar grondstoffen
en afzetgebieden. Afrika en Azië werden vervolgens een prooi van het
Europese imperialisme. **Deelscore: 1p.**

2 p ■ 34. C

2 p ☐ 35. Een samenleving, bestaande uit etnische groepen, die zich met elkaar
vermengden.

2 p ☐ 36. Vanwege haar steven voor recht op hoger onderwijs voor vrouwen;
Zij was de eerste Nederlandse vrouw die naar de universiteit mocht
om medicijnen te studeren.

2 p ■ 37. II en III **Deelscore: 1p.**

2 p ☐ 38. Omdat de machthebbers van de verschillende republieken hun macht niet wilden verliezen aan een federale regering.

2 p ■ 39. D

2 p ■ 40. B

2 p ☐ 41. De inheemse bevolking en de zwarten

Deelscore: 1p.

2 p ☐ 42. Het streven naar afschaffing van iets zoals de slavernij.

2 p ☐ 43. Door de kolonisatie en de slavernij kwamen etnische volkeren in Zuid-Amerika, die zich met elkaar mengden.

2 p ■ 44. D

2 p ■ 45. A

2 p ■ 46. D

2 p ■ 47. C

2 p ☐ 48. Nee, volgens de tekenaar zijn de Amerikanen alleen daar om de grondstoffen goedkoop te exploiteren en niet om de democratie te beschermen.

2 p ☐ 49. Afrika was rijk aan grondstoffen en had een grote bevolking waardoor dat continent tevens diende als afzetgebied voor de Europese industriële producten.

2 p ■ 50. A

